

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

3

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a III-a

Argument

Copile drag,

Bine ai venit în lumea culorilor!

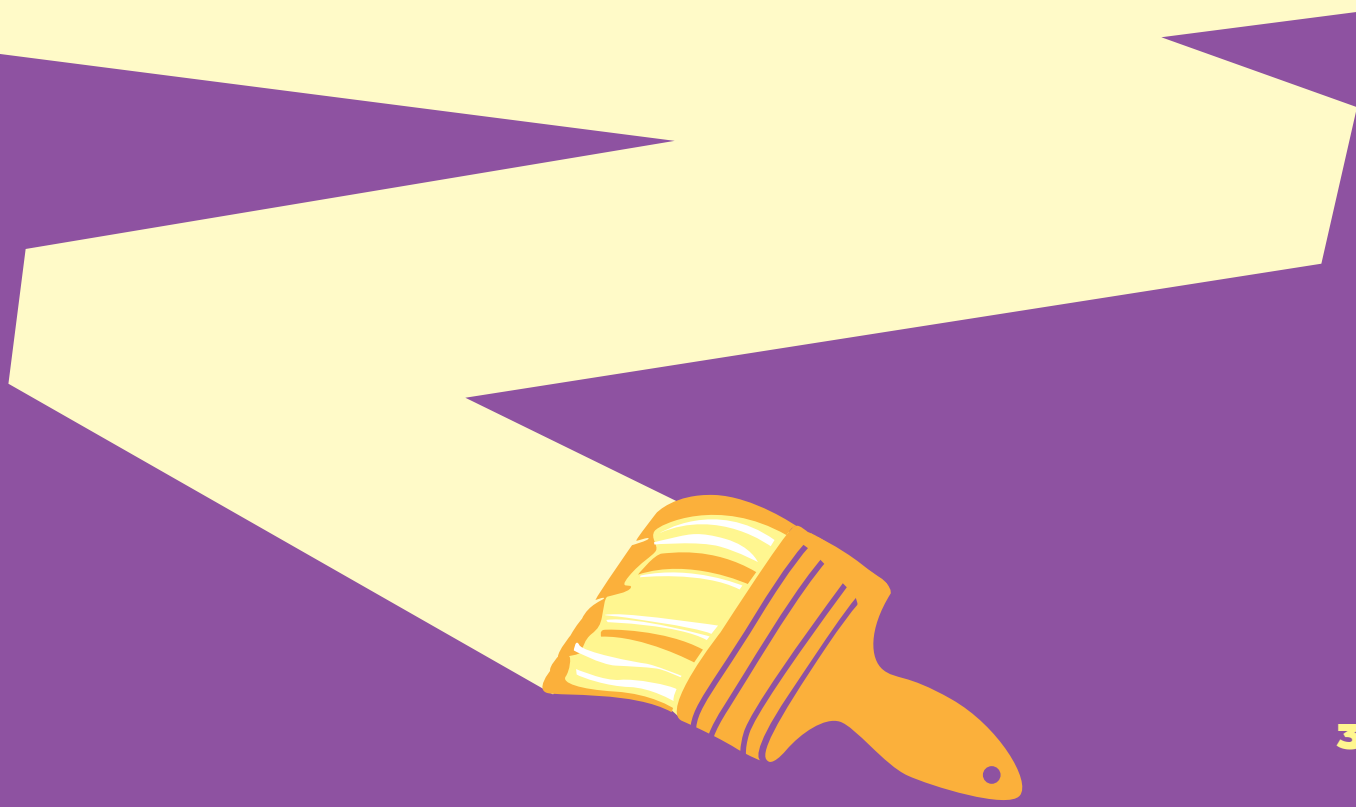
Pregătește-te să parcurgi un drum plin de veselie și de frumos. Vei avea ocazia să-ți exprimi gândurile, emoțiile și sentimentele, iar cei din jur te vor cunoaște mai bine prin ceea ce vei realiza.

Vei afla lucruri interesante și captivante despre marii artiști și operele lor, ce vor constitui surse de inspirație pentru tine.

Lasă-te purtat de adierea liniilor, de jocul punctelor și al formelor și arată-ne sensibilitatea și puritatea sufletului tău de copil.

Te vom ajuta să devii încrezător în propriile forțe și să fii mândru de creațiile tale.

Autorii

Prezentarea manualului

Manualul este structurat în **opt** unități de învățare, ce prezintă, într-un mod atractiv și prietenos, conținuturile din cele **cinci** domenii din programa școlară: desen, pictură, modelaj, machete și modele, fotografie.

O unitate de învățare cuprinde **lecții de predare**, o **lecție de recapitulare**, o **lecție de evaluare** și, la final, o scurtă prezentare, însoțită de imagini reprezentative, a unui artist, a unui muzeu sau a unor povești interesante despre unele subiecte atinse în lecții.

Instrucțiuni de utilizare a manualului

Manualul cuprinde:
variante tipărită

+
variante digitală = similară cu cea tipărită, având în plus 75 de AMII, activități multimedia interactive de învățare, cu rolul de a spori valoarea cognitivă

Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

AMII static, de
ascultare activă și de
observare dirijată a unei
imagini semnificative

Activitate animată,
filmuleț sau scurtă
animație

Activitate interactivă,
de tip exercițiu sau joc,
în urma căreia elevul
are feedback imediat

În debutul versiunii digitale a manualului, sunt prezente instrucțiuni detaliate cu privire la structura meniului și la modul de navigare.

Competențe generale și specifice

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor
mesaje comunicate prin
imagini în contexte
familiare
- 1.2. Diferențierea
caracteristicilor
elementelor de limbaj
plastic (nuanțe, tonuri,
forme) în mediul
înconjurător și în imagini
- 1.3. Manifestarea receptivității
față de mesajele exprimate
prin limbaj vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte
variate a materialelor
în funcție de proprietăți
ale acestora și de tehnici
de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații
funcționale în diverse
tehnici pe diferite suporturi
(hârtie, confecții textile,
ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor
de limbaj plastic
în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei
plastice inițiale
prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități
integrate adaptate nivelului
de vârstă, în care se
asociază elemente de
exprimare vizuală, muzicală,
verbală, chinestezică

Cuprins

Recapitulare. Evaluare inițială.

Impresii colorate din vacanță 8

Unitatea 1. Arta ca oglindă

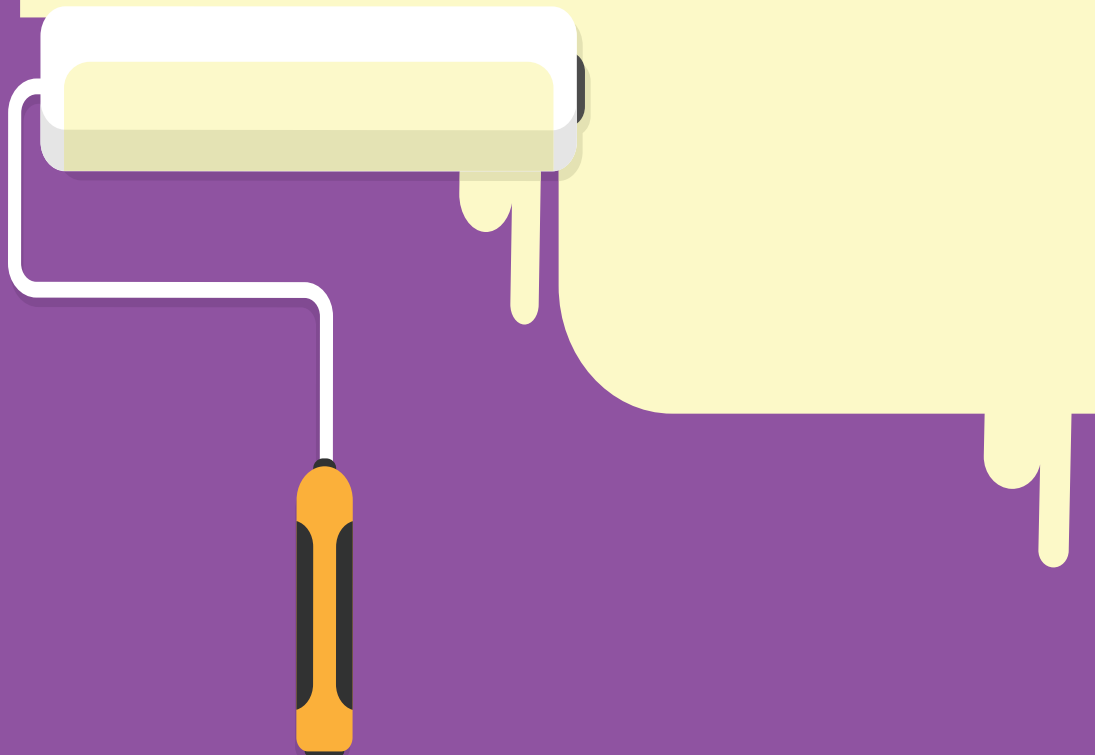
- 1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă 10
- 2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini 12
- 3. Micii artiști. Colajul. 14
- Recapitulare 16
- Evaluare 17
- Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc 18

Unitatea 2. Fantezii

- 1. Poezia punctelor. Punctul – element de limbaj plastic 20
- 2. Dansul liniilor. Linia – element de limbaj plastic. 22
- 3. Lumini și umbre. Desen în creion. Hașurarea 24
- Recapitulare. 26
- Evaluare 27
- Ștefan Luchian – „Poetul plastic al florilor“ 28

Unitatea 3. Sărbători de iarnă

- 1. O seară de iarnă. Decolorarea cu pic 30
- 2. Obiceiuri de iarnă. Podoabe pentru pom 32
- 3. La colindat. Masca. Decupare 34

Recapitulare.	36
Evaluare	37
Bucuria Crăciunului – Investigație	38
Unitatea 4. Joc și culoare	
1. Copilăria în culori. Culori principale (primare) și culori secundare (binare) . . .	40
2. Universul culorilor. Culori calde și culori reci.	42
3. Jocuri și jucării. Tehnica origami	44
Recapitulare	46
Evaluare	47
Povestea curcubeului	48
Unitatea 5. Vine primăvara	
1. Veselie în culori. Forme și nuanțe. Forma spontană, forma elaborată	50
2. Mărțișoare cu noroc. Tehnica quilling	52
3. Animale vesele. Jocul Tangram	54
Recapitulare.	56
Evaluare	57
Povestea jocului Tangram	58
Unitatea 6. Tradiții și obiceiuri	
1. Semnul de carte. Cusături. Împletituri	60
2. Ouă de Paște. Modelaj din plastilină.	62
3. Vasul meu de lut. Modelaj din lut	64
Recapitulare.	66
Evaluare	67
Constantin Brâncuși – „Poet al formelor cioplite“	68
Unitatea 7. Pământul - planeta albastră	
1. Cosmosul. Tonuri și nonculori. Griuri.	70
2. Viața pe Pământ. Realizarea unei fotografii	72
Recapitulare.	74
Evaluare	75
Muzeul Național de Artă al României	76
Unitatea 8. Din lumea poveștilor	
1. Cei trei purceluși. Macheta unei case	78
2. Personaje și obiecte din povești. Jucării din materiale reciclabile	80
3. Micul croitor. Croire și coasere. Articole de vestimentație. Accesorii.	82
Recapitulare.	84
Evaluare	85
Micul ecologist – Investigație	86
<i>Recapitulare finală</i>	87
<i>Evaluare finală</i>	88

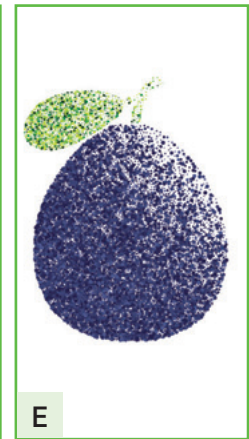
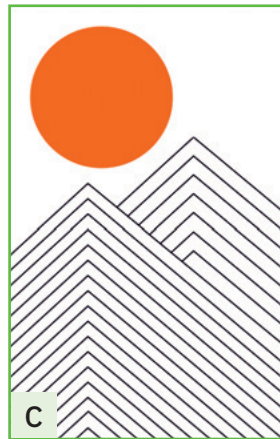
Recapitulare. Evaluare inițială. Impresii colorate din vacanță

Amintește-ți

- **Elementele de limbaj plastic** despre care ai învățat și anul trecut sunt *punctul, linia și pata de culoare*.
- Prin utilizarea lor în desene și picturi transmitem celor din jur *trăirile, gândurile și sentimentele noastre*.
- **Tehnicile de lucru** pe care le-ai mai aplicat sunt *tăiere, decupare după contur, lipire, îndoire, mototolire, origami, tangram, modelare, amprentare, presare, cusut, croit, rupere, țesere, răsucire și altele*.
- La orele de **Arte vizuale și abilități practice** ne putem folosi de tot felul de **materiale**: *hârtie de diferite tipuri (glasată, cerată, creponată, origami), plastilină, lut, materiale reciclabile (sticle de PET, capace, cartoane, cofraje), materiale textile, materiale din natură (melci, semințe, flori și frunze, pietricele etc.) și, bineînțeles, diferite tipuri de culori (acuarele, tempera, guașe)*.
- Este important să știm să ne alegem materialele și tehnicile potrivite mesajelor pe care dorim să le transmitem prin lucrările noastre.

Privește

- Ce instrumente de lucru recunoști în imaginea A?
- Dă exemple de alte instrumente pe care le-ai putea include în trusa ta.
- Ce elemente de limbaj plastic observi în planșele de mai sus?
- Ce tehnici de lucru crezi că au fost folosite în crearea lucrărilor din imaginile B și D?
- Ce alte tehnici de lucru poți aminti? Cu ce materiale le poți asocia?

Creează

- Realizează lucrarea *Impresii colorate din vacanță* utilizând materiale obișnuite de lucru, dar și materiale pe care le-ai adunat vara aceasta. Poți include scoici, frunze, flori presate, semințe, bilete de teatru/cinema, ambalaje etc. Alege-ți elementele de limbaj și tehnicile de lucru preferate.
- Prezintă colegilor lucrarea nu înainte de a-i întreba ce mesaj cred că ai vrut să transmiți.

Unitatea

Arta ca oglindă

1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă
2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini
3. Micii artiști. Colajul

Recapitulare

Evaluare

Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc

Nicolae Grigorescu, *Fete lucrând la poartă*, 1885

Descoperă

- **Arta** este o formă de exprimare creatoare a omului. Obiectele create transmit emoții și ne înfrumusețează viața.
- Arta se întâlnește în *pictură, grafică, sculptură, arhitectură, muzică, teatru, cinematografie, literatură, radio, televiziune.*
- *Pictura* este socotită „regina artelor“, deoarece, prin forme colorate, redă realitatea înconjurătoare în imagini, dar poate da viață și unor lumi imaginare, fantastice. Cu ajutorul picturii se pot realiza peisaje, portrete, compoziții cu natură statică și altele.
- Arta ne ajută să ne exprimăm, să ne descoperim și să ne dezvoltăm.
- Pentru a te putea bucura deplin de artă trebuie să înveți să o privești.

Vas grecesc

Documentar

Vizionează filmul documentar „Constantin Brâncuși. Coloana sau lecția despre infinit“ și vei afla o mulțime de lucruri despre unul dintre cei mai importanți artiști români.

Privește

Constantin Brâncuși, Masa tăcerii

Costume populare

Mănăstirea Voroneț

Nicolae Grigorescu,
Țărancă din Muscel, 1874

- Ce reprezintă fiecare imagine?
- Ce simți la vederea lor?
- Care îți place mai mult?
- Cum se numesc autorii lor?
- Cu ce tip de muzică ai asocia fiecare imagine?

Cuvinte-cheie:

- artă
- pictură
- sculptură

Discută

Discutați despre locurile unde puteți întâlni arta: în muzee, parcuri, expoziții, albume de artă, case memoriale, obiective turistice etc.

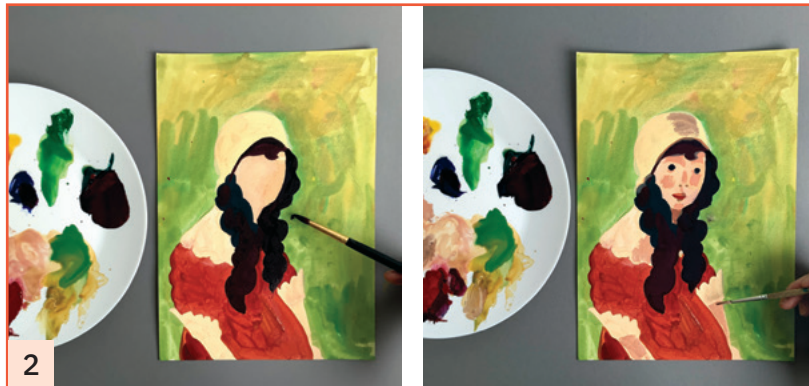
Creează

Activitate independentă

- Realizează o pictură, inspirându-te din lucrarea prezentată alături.
- Stabilește-ți culorile și tehnicile de lucru pe care le vei folosi.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. alegerea culorilor și a tehnicilor de lucru, schițarea desenului, realizarea fondului;
 2. pictarea formelor mari;
 3. pictarea detaliilor și finalizarea lucrării.

Nicolae Tonitza,
Fata pădurarului, 1926

- Dă un titlu semnificativ lucrării tale și semnează-te.
- La final, prezintă-ți lucrarea în fața colegilor și spune ce parte ți-a plăcut mai mult să realizezi.
- Compară reproducerea ta cu originalul.
- Care crezi că este punctul forte al lucrării tale?

Curiozități

- Majoritatea pictorilor sunt stângaci.
- În perioada romanilor, statuile aveau capetele detașabile, pentru a fi înlocuite în cazul în care se deteriorau.
- Numele întreg al pictorului Pablo Picasso conține 23 de cuvinte.

Cap de statuie romană,
din marmură

Portofoliu

Aduceți la ora de *Arte vizuale și abilități practice* broșuri, pliante, albume de artă. Schimbați-le între voi, astfel încât să puteți vedea cât mai multe. Căutați pe internet lucrările care v-au impresionat și printați trei dintre ele.

Descoperă

- **Imaginea** a fost un mijloc de comunicare încă din cele mai vechi timpuri, când oamenii realizau diferite desene/picturi pe stânci sau pe pereții peșterilor (picturi rupestre) prin care transmiteau mesaje. Apoi oamenii au inventat scrisul, iar tehnicile picturii și sculpturii s-au dezvoltat. Mai târziu a apărut și **fotografia** – o imagine care redă realitatea în mod exact.
- Există anumite **imagini-simbol**, care sunt recunoscute în toată lumea și care pretutindeni indică, de exemplu, spitalul, metroul, o farmacie, anumite reguli.
- În zilele noastre, oamenii transmit mesaje în legătură cu anumite produse, locuri, activități, prin imagini ce apar în **broșuri, reclame, afișe, pliante, videoclipuri**, cu scopul de a le face cunoscute.
- De cele mai multe ori, „imaginile vorbesc singure“. Ele transmit bucurie, tristețe, uimire etc. Tot ele ne ajută să înțelegem mai bine ceea ce învățăm.

Documentar

Vizionează, pe YouTube, filmul documentar „Maestri ai artei vizuale românești și poveștile lor – Nicolae Tonitza“. Ce emoții îți transmit picturile lui Tonitza?

Nicolae Tonitza,
Trandafiri sălbatici

Privește

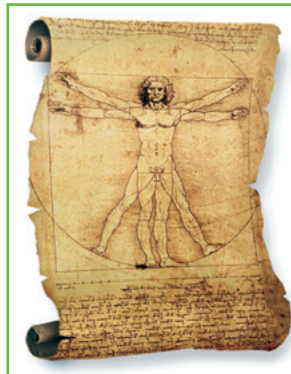
Pictură rupestră

Simbol farmacie

Fotografie

Manuscris

Afiș publicitar

- Unde putem vedea imagini foarte vechi din trecutul omenirii?
- Care ți se pare a fi cea mai veche imagine dintre cele de mai sus? Dar cea mai nouă?
- La ce crezi că se face reclamă în afiș?
- Ce fel de emoții pot transmite imaginile?

Cuvinte-cheie:

- imagine
- fotografie
- imagini-simbol
- pictură rupestră

Discută

Alege orice imagine dorești (fotografie, pictură, desen etc.) și încearcă să faci o listă cu mesajele pe care le-ar putea transmite. Discută cu colegii tăi pe marginea citatului „O imagine face cât o mie de cuvinte“.

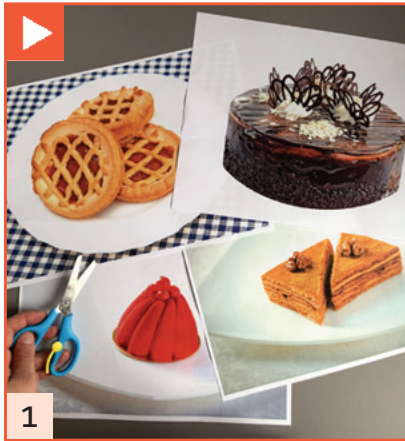
Creează

Activitate pe grupe

- Realizați un afiș publicitar, prin care să promovați un produs, un eveniment școlar sau un loc turistic.

Materiale necesare: o coală mare, diverse imagini, carioci, creioane colorate, markere, lipici.

- Urmăriți *etapele de lucru* prezentate:
 1. selectarea imaginilor necesare, semnificative pentru subiectul afișului;
 2. poziționarea și lipirea imaginilor pe coală;
 3. scrierea/colorarea unor mesaje sugestive;
 4. sublinierea, îngroșarea titlurilor și a cuvintelor-cheie.

- Prezentați colegilor afișele realizate.
- Argumentați alegerea fiecărui element al afișului.
- Discutați afișele realizate de fiecare grupă. Apreciați ideile și efortul depus de colegii voștri.
- Amintiți-vă câteva afișe publicitare întâlnite pe străzile din jurul școlii. Cum sunt acestea realizate?

Joc

Recunoaște următoarele imagini-simbol, căutând în cărți sau pe internet:

- indicatoare rutiere și de avertizare;

- steaguri.

Completează lista cu alte zece astfel de imagini-simbol, fă schimb de liste cu un coleg și încearcă să recunoști cât mai multe dintre cele propuse de el.

Curiozități

Când privești pentru prima oară o imagine, vezi un anumit aspect. Încearcă să privești în profunzime sau să o privești din alt unghi și vei descoperi întotdeauna ceva nou.

Giuseppe Archimboldo, *Vara*, 1573